

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3085/2021. (III. 4.) AB VÉGZÉS

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VI.20.254/2019/9. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó magánszemély jogi képviselője (dr. Szalay-Tóth Katalin ügyvéd, Z. Tóth Ügyvédi Iroda) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság 2020. február 25-én meghozott Pfv.VI.20.254/2019/9. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a bírói döntés ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [2] Az indítványozó előadta, hogy a Magyar Állam a tulajdonában álló, haszonbérleti jogviszonnyal terhelt szántóföldre nyilvános árverést követően a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Fftv.) 18. § (1) bekezdés e) és (4) bekezdés a) pontja alapján elővásárlásra jogosult perbeli II. rendű alperessel – mint haszonbérelővel – kötött adásvételi szerződést. Az indítványozó szintén elővásárlásra jogosult, az Fftv. 18. § (1) bekezdés c) és d), továbbá a (4) bekezdés b) pontja alapján, mely jogával élni is kívánt. Elfogadó nyilatkozatot tett, viszont – a nyilatkozat hiányossága miatt – az adásvételi szerződést nem vele kötötték meg.
- [3] Az indítványozó keresetet terjesztett elő, amelyben annak megállapítását kérte, hogy a létrejött adásvételi szerződés vele szemben hatálytalan, és a szerződés közte és az I. rendű alperes között jött létre. Ügyében megismételt eljárásra került sor, amelyben az elsőfokú bíróság az indítványozó keresetének helyt adott, a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet pedig helybenhagyta.
- [4] A keresetnek helyt adó bíróságok érdemben vizsgálták az igényérvényesítésnek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:223. § (2) bekezdése szerinti szubjektív határidejének megtartottságát és a hatálytalanság ténybeli megalapozottságát, és megállapították, hogy az I. rendű alperes megsértette az indítványozó Fftv. szerint gyakorolt elővásárlási jogát, amikor azt figyelmen kívül hagyva kötött a II. rendű alperessel adásvételi szerződést.
- [5] Az alperesek felülvizsgálati kérelme folytán a Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította, mert a jogsérelemről való tudomásszerzés időpontját az alsóbb fokú bíróságok által megállapított időponttól eltérően, korábbi dátumban jelölte meg, így ítélete szerint az indítványozó igényérvényesítése határidőn túl történt. Az alsóbb fokú bíróságok azt állapították meg, hogy nem volt igazolható, hogy az ingatlan-nyilvántartást vezető hatóság határozatát a felperes megkapta volna, így a felperes nem esett késedelembe a keresetlevél előterjesztésével, továbbá a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (a továbbiakban: NFA) 2016. július 18-án, illetve 2016. október 4-én kelt leveléből a felperes nem szerezhetett hitelt érdemlő, kétséget kizáró tudomást arról, hogy az I. rendű alperes kivel kötött szerződést, illetve arról, hogy a felperesnek a pert kivel szemben kell megindítania, mivel több elővásárlásra jogosult is benyújthatott elfogadó nyilatkozatot. Ezzel szemben a Kúria ítéletében foglaltak szerint a tudomásszerzést a 2016. október 4-i keltezésű levél átvételétől kell számítani, mely a perben bizonyítást nyert. Így az igényérvényesítés határideje a levél átvételével megnyílt.
- [6] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VI.20.254/2019/9. számú ítélete megsemmisítését indítványozta. Az indítványozó a pertörténet részletes bemutatását követően a bírói döntés alaptörvényellenességét az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapította. Álláspontja szerint az alapjogsérelem abban áll, hogy a Kúria az igényérvényesítés kezdő időpontját egymással azonos jogi alap-

ből származó ügyekben, azonos tényállás mellett ellentétesen állapította meg, ami ezáltal a jogok rendeltetés-szerű gyakorlását nem teszi az állampolgárok számára egyértelművé, követhetővé. E körben a Kúria Pfv. VI.20.042/2018/12. számú ítéletére hivatkozott. Érvelése szerint amennyiben a Kúria a határidőt konzekvensen, a korábbi gyakorlatával azonos módon értelmezte volna, ellentétes tartalmú döntést kellett volna hoznia.

- [7] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [8] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmének lényegét abban jelölte meg, hogy a Kúria ugyanazon tanácsa egymással azonos jogi alapból származó ügyekben, azonos tényállás mellett eltérő döntéseket hozott, amely sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő alapjogot.
- [9] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabály-sértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]} Ebből következően az Alkotmánybíróság a bírói jogértelmezést jellemzően akkor vonhatja érdemi alkotmányossági felülvizsgálat alá, ha az eljáró bíróság az előtte folyamatban volt, valamely Alaptörvényben biztosított jog szempontjából releváns ügynek az alaptörvényi érintettségére tekintet nélkül járt el, vagy az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával {3173/2015. (IX. 23.) AB határozat, Indokolás [53]}. Mindezek oka, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban garantált jogokat oltalmazhatja {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Erre figyelemmel a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3220/2020. (VI. 19.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [10] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben rámutat, hogy annak megítélése, hogy a Fftv. alapján fennálló elővásárlási jogában megsértett jogosultnak a szerződés hatálytalanságából eredő igényérvényesítésére előírt – a Ptk. 6:223. § (2) bekezdésben megszabott harminc napos – határidő mikor nyílik meg, olyan szakjogi kérdésnek minősül, melynek megítélése nem az Alkotmánybíróság, hanem az ügyben eljáró rendes bíróságok hatáskörébe tartozik {hasonlóan: 3482/2020. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [11] Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése szerint a Kúria hatáskörébe tartozik a bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása, és az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz eljárás során sem vonhatja el a Kúria hatáskörébe utalt jogegységessítő feladatot. Az ítélezés egységességének biztosításával kapcsolatos bírósági feladatok a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) vonatkozó rendelkezései (25–44. §) határozzák meg. Ha a Kúria ítélező tanácsa jogkérdésben – jogegységi eljárás kezdeményezése nélkül – eltér a Kúria közzétett határozatától, akkor a Bszi.-ben előírt feltételek esetén jogegységi panasznak van helye. Alkotmányjogi panasz alapján önmagában az ítéletek ellentmondása miatt, alapjog sérelme hiányában az Alkotmánybíróság nem vizsgálja felül az ítéleteket akkor sem, ha azokat éppen a Kúria hozta {3195/2016. (X. 11.) AB határozat, Indokolás [23]; 3269/2016. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [12] 4. Az alkotmányjogi panasz mindezek alapján a hivatkozott Alaptörvényben biztosított joggal összefüggésben nem vet fel sem az egyedi ügyön túlmutató alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló, az alkotmányjogi panasz hatáskörben orvosolható alaptörvény-ellenességet, ezért azt az Alkotmánybíróság, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, visszautasította. Az alkotmányjogi panasz visszautasítására tekintettel az Alkotmánybíróság mellőzte a rendes bíróság felhívását a sérelmezett döntés végrehajtásának felfüggesztésére.

Budapest, 2021. február 16.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/992/2020.

